

specifikace: věcná příslušnost okresních soudů k nárokům účastníků sdružení bez právní subjektivity na vypořádání vzájemných majetkových poměrů

§ 9 odst. 1 o. s. ř.

§ 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.

§ 3 odst. 2 písm. a) zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (ZŘS)

§ 829 a násl. Občanského zákoníku platného do 31. 12. 2013 (zákon č. 40/1964 Sb.)

Ncp 251/2020

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného v právní věci

žalobce: **P. V.**
zastoupený advokátkou Mgr. Barbarou Martinů
sídlem Štěpánská 643/39, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **M. V.**
zastoupená advokátem Mgr. Ladislavem Pavlů
sídlem Revoluční 762/13, 110 00 Praha 1

o zaplacení 4 607 895 Kč s příslušenstvím,

vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 79 Cm 5/2019, o určení věcné příslušnosti,

takto:

I. K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.

II. Po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena k dalšímu řízení Okresnímu soudu v Mladé Boleslavi.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Praze (dále jen „předkládající soud“) dne 11. 11. 2019 domáhá po žalované zaplacení částky 4 607 895 Kč s (blíže specifikovaným) příslušenstvím, a to z titulu vypořádání vzájemných vztahů účastníků ze smlouvy o sdružení, jež

měla být uzavřena mezi účastníky a (v mezidobí zemřelým) V. V., k níž měl být dne 1. 8. 1998 sjednán dodatek č. 1 a na základě které mělo vzniknout sdružení fyzických osob s tím, že k 31. 12. 2017 mělo dojít k vystoupení žalované z uvedeného sdružení.

2. Předkládající soud předložil věc Vrchnímu soudu v Praze (dále jen „nadřízený soud“) k rozhodnutí podle § 104a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), bez dalšího s tím, že žalovaná vznesla námitku nedostatku věcné příslušnosti krajských soudů.
3. Žalovaná svou námitku vznesenou podle § 104a odst. 5 o. s. ř. odůvodnila tím, že v dané věci jde bezpochyby o spor o majetkové vypořádání účastníků sdružení bez právní subjektivity podle § 829 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění platném a účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“), a proto je ve smyslu § 9 odst. 1 a 2 o. s. ř. dána věcná příslušnost okresních soudů. Žalovaná navrhl, aby předkládající soud „vyslovil svou věcnou nepříslušnost k projednávané věci s tím, že věcně příslušným soudem je v dané věci místně příslušný okresní soud dle bydliště žalované.“
4. Žalobce se k otázce věcné (ne)příslušnosti soudu vyjádřil ve svém podání ze dne 16. 3. 2020, ve kterém vyslovil nesouhlas s postoupením věci okresnímu soudu, když námitku žalované označil jako účelovou, vedenou snahou o oddálení řešení sporu. Uvedený závěr žalobce učinil bez dalšího v návaznosti na konstatování, že „podal předmětnou žalobu z důvodu sporu mezi členy sdružení fyzických osob“, když „byl a je přesvědčen o věcné příslušnosti krajského soudu, a to dle ustanovení § 9 odst. (2) písm. e) o. s. ř.“, a poté, co podrobně citoval příslušnou komentářovou literaturu vztahující se k § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.
5. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
6. Podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci.
7. Podle § 3 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění účinném k termínu zahájení tohoto řízení (dále jen „z. ř. s.“), pro řízení v prvním stupni jsou příslušné okresní soudy, nestanoví-li zákon jinak.
8. Podle § 3 odst. 2 písm. a) z. ř. s., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve statusových věcech právnických osob, včetně jejich zrušení a likvidace, jmenování a odvolávání členů jejich orgánů nebo likvidátora a přeměn.
9. Jak v odstavci 1 odůvodnění konstatováno, žalobce svou žalobu (jejíž obsah vymezuje předmět sporu, který je určující pro stanovení věcné příslušnosti soudů ve sporném občanském soudním řízení – viz například usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 3348/10), respektive svůj žalobní požadavek, odvozuje od příslušné smlouvy o sdružení ze dne 2. 1. 1996 (a jejího dodatku), jakož i od okolnosti, že žalovaná měla s účinky k 31. 12. 2017 z příslušného sdružení vystoupit.
10. Přestože žalobce v rámci své žaloby neprovádí (hmotně) právní hodnocení povahy sdružení, které mělo být založeno příslušnou smlouvou, je z (k žalobě) připojené kopie příslušné smlouvy o sdružení a jejího dodatku č. 1 zřejmé, že uvedená smlouva směřovala ke vzniku sdružení bez právní subjektivity podle § 829 a násl. obč. zák.; na příslušnou právní úpravu - a to pokud se jedná o majetkové vypořádání účastníků po vystoupení nebo vyloučení některého z účastníků nebo po rozpuštění sdružení – konkrétně na § 839 – 841 obč. zák. dokonce příslušná smlouva (i její dodatek č. 1) v článku XVII. odst. 1) explicitně odkazuje.

11. Naopak z žalobních tvrzení, a ani z dalšího obsahu spisu, se přitom nepodává, že by se v případě příslušného sdružení mělo jednat o sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění platném a účinném do 31. 12. 2013 (u něho podmínkou vzniku byla registrace podle § 6 odst. 1 uvedeného zákona), případně jinou formu právnické osoby, a ani to, že by před termínem (žalobcem) tvrzeného vystoupení žalované ze sdružení došlo k jakékoli transformaci takového sdružení (bez právní subjektivity, respektive právní osobnosti) do určité formy právnické osoby (ve smyslu žalobcem zmiňovaného § 9 odst. 1 písm. e) o. s. ř.).
12. S ohledem na právě konstatované, když se v daném případě nejedná o spor, na který by dopadala (žalobcem zmiňovaná) speciální úprava obsažená v § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., a ani žádné jiné z těch ustanovení zákonné povahy (včetně shora citovaného § 3 odst. 2 písm. a) z. ř. s.), jež upravují výjimky z obecné úpravy věcné příslušnosti okresních soudů podle § 9 odst. 1 o. s. ř. (případně § 3 odst. 1 z. ř. s.), rozhodl nadřízený soud pod bodem I. výroku tohoto usnesení podle § 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř. tak, že k projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.
13. Rozhodnutí pod bodem II. výroku tohoto usnesení podle § 104a odst. 6 část věty před středníkem o. s. ř. se opírá o údaj o bydlišti žalované obsažený v žalobě (§ 11 odst. 1 věta druhá o. s. ř., s přihlédnutím k § 84 a § 85 odst. 1 o. s. ř.), jehož správnost k termínu zahájení řízení nebyla v průběhu řízení fakticky zpochybněna; rozhodnutím pod bodem II. výroku však není dotčeno ustanovení § 105 o. s. ř. (§ 104a odst. 6 část věty za středníkem o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 16. dubna 2020

JUDr. František Kučera
předseda senátu